

Gemeente Sittard-Geleen

Dialogtafel

Windpark Holtum-Noord

Datum: maandag 8 maart 2021
Tijd: aanvang 19.00 uur
Plaats: MS Teams, online

Aanwezigen:

- Mirjam Roorda-Knape, voorzitter
- Edwin Gerrmann, contactpersoon gemeente Sittard-Geleen
- Hans Duivenvoorden, ENGIE projectontwikkelaar
- Rob Rietveld, Belangenbehartiger bewoners (NLVOW)
- Jacqueline Schürgers, bestuurslid Belangenvereniging Leefbaarheid Omwonenden Windturbines Holtum-Noord (BLOW-HN)
- Mark Reijnders, BLOW-HN
- Marco Vandewall, bewonersplatform
- Sandra van Mulken, bewonersplatform
- Sjaak den Hollander, dorpsorganisaties
- Joyce Gordebeke, dorpsorganisatie
- Ton Keulen, dorpsorganisaties
- Lea Kraan, bewonersplatform
- Frank Jeuring, Belangenbehartiger bedrijven (Parkmanagement Westelijke Mijnstreek)

Afwezig:

- Nienke van Schie, ondersteuning Belangenbehartiger bewoners (NLVOW)

Verslaglegging: Elian Stassen, NotuLimburg

1. Opening

Mevrouw Roorda-Knape opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. De heer Keulen en de dames Kraan en Gordebeke stellen zich kort voor.

2. Verslag dialogtafel 10 februari 2021

Tekstuele aanpassingen

- Pag. 1, Aanwezigen: Van de Wall wijzigen in Vandewall;
- Pag. 2, Agendapunt 4, 3) Deelnemers, laatste alinea: (voorstel: Wim Wackers) weglaten.
- Pag. 4, actiepuntenlijst, punt 1: Wim Wackers weglaten

Met inachtneming van bovenstaande wijzigingen wordt het verslag goedgekeurd en vastgesteld.

Naar aanleiding van

- De heer Jeuring laat desgevraagd weten dat er geen bedrijven actief zullen deelnemen aan de dialogtafel. Er zijn wel enkele vragen vanuit bedrijven gekomen over zaken die spelen als de windmolens in gebruik zijn, met name over het effect op kraanmachinisten van slagschaduw en geluid. De heer Duivenvoorden laat weten dat er eerder contact is geweest met de containerhaven); de kraanmachinist zit op 12 à 15 meter hoogte, terwijl de onderkant tip zich op 50 meter hoogte bevindt. Dit betekent dat de kraanmachinist eronder doorkijkt. Echter, op sommige momenten kan er enkele minuten overlast worden ervaren door slagschaduw. Mochten zich zulke omstandigheden voordoen, dan kunnen die softwarematig worden ondervangen en zal de molen voor korte tijd stop kunnen worden gezet.
- Ook is aangekaart dat werknemers niet ineens in de schaduw terecht moeten komen. De heer Duivenvoorden laat weten dat dit niet kan. Hij weet niet zeker of er nog actiepunten openstaan richting containerhaven maar zal dit nakijken (**actie: Dhr. Duivenvoorden**). Daarnaast heeft de

heer Duivenvoorden contact gehad met Enerco, kolenhandelaar. Afgesproken wordt dat de heer Jeuring in cc wordt meegenomen bij correspondentie tussen ENGIE en bedrijven.

- Afgesproken was dat er vertegenwoordiging vanuit Schipperskerk zou bijkomen, maar dit is mevrouw Lea Kraan geworden, deelnemer aan het bewonersplatform. De heer Rietveld antwoordt dat het bewoners-platform haar eigen delegatie uitkiest.

Stand van zaken actiepunten

- Actiepunt 1, afgehandeld: benaderen extra personen dialogotafel vanuit dorpsorganisaties.
- Actiepunt 2, geagendeerd: informatie overlast.
- Actiepunt 3, afgehandeld: informatiefilmpje: Bouw windturbine:
<https://www.youtube.com/watch?v=cFNGJ8NKAYE>
[Noot van de notulist: niet getoond ter vergadering, maar wel benoemd, is het volgende filmpje: Transport wieken <https://www.youtube.com/watch?v=7pgdCN07Jjw>]
- Actiepunt 4, geagendeerd: welke communicatiemiddelen inzetten
- Actiepunt 5, geagendeerd: agenderen punten t.a.v. overlast en omgevingsfonds.
- Actiepunt 6, afgehandeld: samenvatting verslagen inz. invulling omgevingsfonds
- Actiepunt 7, niet afgehandeld: laatste versie profijtplan publiceren op website (datum aanpassen)
- Actiepunt 8, niet afgehandeld: afspraken omgevingsfonds Windpark Nijmegen inbrengen

Naar aanleiding van het filmpje meldt de heer Duivenvoorden enkele nuances. Zo is het type windturbine nog niet bepaald en is er een maatwerkvoorschrift opgenomen voor wat betreft strengere geluidsnormen. Daar de beoogde turbine groter is dan die op het filmpje, zal ook het fundament groter zijn. Verder zal in Holtum-Noord eerst de rotor worden opgehesen en daarna de bladen stuk voor stuk, daar de bewegingsruimte te klein is om de ster in een keer op te hijsen. Qua vervoer zal worden bekeken of een deel over het water kan worden aangevoerd. Voor wat betreft aanleveren van beton zal worden bekeken of de betonleverantie van de betonfabriek op het bedrijventerrein Holtum-Noord kan plaatsvinden hetgeen minder bouwverkeer zal genereren.

Naar aanleiding van het filmpje en de reactie van de heer Duivenvoorden, worden de volgende **afspraken** gemaakt:

- 1) **Betonleverantie uit de buurt zodat er minder bouwverkeer nodig is. Dit in het programma van eisen opnemen.**
- 2) **Bouwverkeer moet niet de kortste route nemen, maar de aan- en afvoer van bouwverkeer moet via de oprit en afrit Roosteren. Op die manier worden Holtum en Buchten vrijgehouden van bouwverkeer. Dit is belangrijk omdat op de routes door deze dorpen mensen, waaronder veel kinderen, oversteken. De bouwroute zal in het programma van eisen worden opgenomen en in het plan van aanpak die richting gemeente gaat.**

Afgesproken wordt dat alle zaken die aan de gemeente moeten worden voorgelegd, eerst aan de dialogotafel worden besproken, zodat het een gezamenlijk gedragen plan is.

3. Onderwerpen in relatie tot overlast

Geluid

De heer Duivenvoorden stelt dat er voor het Windpark Holtum-Noord een maatwerkvoorschrift geldt dat door de RUD ZL (Regionale Uitvoerings Dienst) zal worden getoetst en dit is strenger dan de wettelijke normen. De windturbines zullen op deze strenge voorschriften worden uitgezocht. Extra maatregelen die door ENGIE kunnen worden genomen, zijn: toepassen van uilenveren en de *sound reduction mode*. De zogenaamde uilenveren-wieken hebben aan de achterzijde een soort kartels die zorgen voor geluidsreductie. Met de *sound reduction mode* is maatwerk mogelijk door de windturbines onder bepaalde omstandigheden (die moeten worden ingegeven) stil te leggen. Het strengere geluidsniveau is 2 dB minder dan de wettelijke norm (45 in plaats van 47 Lden).

Vanuit de bewonersorganisaties wordt aangehaald dat er bij het behandelen van de geluidsnormen niet is gesproken over het harde metaalachtige geluid/klik dat optreedt als de motor in de rem gaat. Ook in documentatie is hier niets over te vinden. De heer Duivenvoorden zal dit nagaan (**Actie: dhr. Duivenvoorden**)

Daarnaast wordt aangehaald, dat Buchten wel als geluidsoverlastregio is aangemerkt, maar Holtum niet. Echter, afhankelijk van de windrichting kan ook geluidsoverlast in Holtum worden ervaren. De

heer Duivenvoorden beaamt dat dit zou kunnen, afhankelijk van weertype, windsnelheid etc. Geluidscontouren worden berekend vanuit de bron op basis van modellen; er wordt met gemiddeldes gerekend. Laag frequent geluid is in de normen opgenomen. Het is bekend dat sommige mensen hier last van hebben. De heer Rietveld wijst in dezen op het monitoring programma van de GGD'en en RIVM.

Door de bewonersorganisaties wordt aangekaart dat, omdat gemiddeldes als uitgangspunt worden gehanteerd, erop gelet moet worden dat het omlaag brengen van het gemiddelde overdag er niet toe mag leiden dat de nachtelijke uren juist zwaarder worden belast om op een goed gemiddelde uit te komen. De heer Duivenvoorden zal in het maatwerkvoorschrift opzoeken hoe dit in de praktijk uitwerkt. (**Actie: dhr. Duivenvoorden**)

Er wordt gewezen op een publicatie van LUMC over laagfrequent geluid. ENGIE wordt gevraagd wat er wordt gedaan als blijkt dat er iets aan de hand is; wordt dit dan verwerkt in de maatwerkoplossing voor omwonenden? ENGIE laat weten, dat de wet- en regelgeving zal worden gevolgd. De maatwerkoplossing is al vastgesteld; mocht er aanvullende regelgeving komen, dan wordt dat tegen die tijd bekeken.

Afgesproken wordt dat relevante onderzoeken en publicaties (inzake (laagfrequent)geluid, gezondheidsrisico's etc.) worden gevolgd en bekeken zal worden of deze consequenties (kunnen) hebben voor dit windpark.

De heer Keulen wijst erop dat het industriegebied op een kiezelbed is gebouwd. Trillingen (bijvoorbeeld tijdens bouw/bouwverkeer of tijdens draaien van de molens) zetten zich via het kiezelbed kilometers voort en kunnen scheuren veroorzaken in bebouwing. Hoe dik het kiezelbed is, is niet bekend. De heer Duivenvoorden antwoordt, dat dit in de ontwerpfase bekeken zal worden/terug zal komen. De heer Germann vult aan dat de gemeente bekend is met de scheurtjes en mee zal kijken; er zal vooraf tijdig een goede opname van huizen in de directe omgeving moeten worden gedaan.

Er wordt gewezen op het protocol van het grensmaasconsortium. Dit is een simpele werkwijze waar iedereen tevreden mee is. Er is nog geen contact geweest met het grensmaasconsortium. ENGIE wordt geadviseerd om contact op te nemen met François Verhoeven van het consortium omdat daar al kennis is opgedaan over hoeveel grind waar zit. De heer Duivenvoorden laat weten eerst de procedures af te wachten.

Er is een app ontwikkeld door Arcadis waarmee ervaring van overlast kan worden aangegeven. De heer Duivenvoorden zal de status van deze app achterhalen. (**Actie: dhr. Duivenvoorden**). De bewoners(organisaties) worden opgeroepen om ook na te denken over hoe om te gaan met geluidsmetingen en overlast. Enkele mogelijkheden: Van tevoren inregelen? Aan de hand van klachten/meldingen inregelen, maar hoeveel klachten moeten er dan in de praktijk zijn en over welke periode? Hoe bepaal je wat 'voldoende hinder' is? (Actie: allen). Benadrukt wordt dat het niet alleen gaat over overschrijdingen van normen, maar vooral ook over het ervaren van overlast.

Er wordt gepleit voor een goede en optimale inzet van de reductiemodus die voor het halen van de normen waarschijnlijk zal moeten worden ingezet. Zet deze vooral in op momenten dat mensen/omwonenden er profijt van hebben, bijvoorbeeld op zomeravonden en in weekenden. Hier kunnen afspraken over gemaakt worden die in een schema worden vastgelegd.

Slagschaduw

De heer Duivenvoorden meldt dat als er sprake is van slagschaduw, deze maar enkele minuten (maximaal 10 à 15 minuten) zal optreden omdat de stand van de zon verandert. Dit wordt automatisch bijgehouden in de software van de windturbine. Slagschaduw wordt gemeten op woningen. Ook hier worden de wettelijke normen gevolgd (maximaal 20 dagen 17 minuten).

Verlichting

Daar het Windpark in de buurt van de luchthaven ligt en de hoogte uitkomt boven 150 meter dient er obstakelverlichting te zijn (wettelijk voorschrift). Bij zonsondergang betekent dit dat er continu rood licht brandt en overdag knipperlicht. De mogelijkheid van dimmen van de rode lampen bij helder weer wordt geopperd. De heer Duivenvoorden zal dit meenemen in de aanbesteding. (**Actie: dhr. Duivenvoorden**)

Er zijn meerdere technische oplossingen als vervanging van continue verlichting (actieve en passieve radar en responder systemen). De passieve radar zou volgens de minister toe te passen zijn, echter wettelijk is dat nog niet (goed) geregeld. NLVOW lobbyt momenteel om de passieve radar ingevoerd te krijgen en roept ook ENGIE op om de passieve radar in te voeren.

Klachtenmeldpunt

De bewonersorganisaties pleiten (nogmaals) voor een duidelijk klachtenmeldpunt/aanspreekpunt. Ze denken dat het reguliere meldpunt bij de gemeente (zoals dit wordt gesuggereerd) niet goed zal werken, dit is te ambtelijk. Het aanspreekpunt bij het consortium werkt goed. Het gaat erom dat er bij eventuele klachten snel kan worden geschakeld en gehandeld. De heer Duivenvoorden antwoordt dat een meldpunt gedurende de bouw meestal wel goed geregeld is. Hij zal bij het Windpark in Groningen informeren hoe/of een aanspreekpunt tijdens de operationele fase is geregeld. (**Actie: dhr. Duivenvoorden**).

4. Omgevingsfonds

Onderwerpen in relatie tot het omgevingsfonds die uit de gesprekken met de omgeving zijn geformuleerd:

- Grootte van het fonds
- Doel
- Waar moeten projecten aan voldoen?
- Voor welk gebied?
- Randvoorwaarden
- Beoordelingscriteria
- Proces – evaluatie – indienen e.d.
- Organisatie (stichting, bestuur, rol dialogotafel?, toezichthouder)

Wat staat er al in het profijtplan?

- Bijdrage: EUR 1,= per MWh – ongeveer EUR 30.000 per jaar;
- Doel: projecten in de omgeving van het windpark die ten goede komen aan de collectieve fysieke leefbaarheid, sociale samenhang, natuur en het landschap of die energiebesparing opleveren;
- Niet bedoeld voor individuele vergoedingen aan direct omwonenden;
- Beheerd door nog op te richten rechtspersoon (stichting, vereniging...);
- Vertegenwoordigers omwonenden, belangengroepen, buurtverenigingen kunnen plaatsnemen;
- ENGIE organiserende en toetsende rol zodat het conform de regels verloopt;
- Statuten – doelstelling en verdere randvoorwaarden voor beheer opnemen (wijze van besluitvorming; verantwoording over besteding van toegekende gelden)

Wat moet nog worden ingevuld?

- Aan welke randvoorwaarden moeten de projecten voldoen?
- Wie profiteren? De hele gemeente, bepaalde wijken of direct omwonenden en in welke volgorde?
- Verdeelsleutel? Criterium: bij toekennen streven naar gelijke verdeling tussen wijken;
- Beoordelingscommissie? Wie gaat daarin zitten en wat is rol ENGIE?;
- Wat zijn de beoordelingscriteria waar de projecten aan getoetst worden;
- Wat wordt de naam van het omgevingsfonds? Voorstel is: Omgevingsfonds HoltumNoord; (= breed zodat ook andere initiatieven kunnen aansluiten t.z.t. en de pot groter kan worden);
- Eindproduct is een Fondsreglement en Uitvoeringsovereenkomst;
- Organisatie van communicatie en publiciteit.

In de komende voorbereidingsgesprekken met de dorpsplatform-tafels staan de volgende onderwerpen op de agenda:

- Profijtplan verder bespreken (in eerste tafels ook al breed naar gekeken);
- Doel omgevingsfonds formuleren;
- Waar komt het beheer van gelden te liggen? Bij burgers zelf of bij een organisatie?
- Is naast het omgevingsfonds ook nog direct omwonenden burenenregeling mogelijk? De heer Rietveld zal een proefberekening opstellen; hiervoor heeft hij op korte termijn gemeentelijke gegevens nodig van woningen die binnen een bepaalde straal liggen. Hij neemt hierover rechtstreeks contact op met de heer Gerrmann (actie: dhr. Rietveld/Gerrmann); er zullen ook

gegevens van de buurgemeente Echt-Susteren moeten worden opgevraagd. (actie dhr. Rietveld/Gerrmann).

De dorpsorganisaties missen een bijdrage van de gemeente. De dorpen zijn in het verleden al vaak gekort, bijvoorbeeld op het gebied van sportfaciliteiten en snoeiwerkzaamheden. De dorpsorganisaties verzoeken de gemeente om te investeren in de leefbaarheid van de dorpen. De druk op de dorpen door de industrie in de omgeving en het windmolenpark is erg groot en daar mag best iets voor terug worden gedaan door de gemeente, aldus de dorpsorganisaties. De heer Gerrmann wordt verzocht om dit verzoek terug te koppelen richting politiek. (actie: dhr. Gerrmann)

Desgevraagd laat de heer Jeuring weten dat de bedrijven geen bijdrage zullen doen. Eventuele klachten kunnen bij de RUD ZL worden ingediend.

5. Communicatie

Er zal breed worden gecommuniceerd dat de verslagen van de dialoogtafels op de website worden gezet. Hierover komt ook een berichtje in t Waekblad en de Stadskrant en mogelijk in de *Born Actueel*. Daar dit blaadje niet in alle kernen wordt bezorgd, verzoekt de heer Den Hollander om toezending van het bericht zodat het ook via andere kanalen kan worden verspreid. (actie: mw. Roorda-Knape)

6. Bepalen onderwerpen volgende dialoogtafel

- Overlast(vervolg)
- Omgevingsfonds

7. Afspraken

- Correspondentie tussen ENGIE en bedrijven in cc naar dhr. Jeuring.
- In plan van eisen opnemen: betonleverantie uit de buurt ter vermindering bouwverkeer.
- In plan van eisen opnemen: Route bouwverkeer via aan- en afrit Roosteren i.v.m. ontlasten dorpen Holtum en Buchten voor wat betreft bouwverkeer.
- Alle zaken die aan de gemeente moeten worden voorgelegd, worden eerst aan de dialoogtafel besproken.
- Monitoren diverse onderzoeken en publicaties over laagfrequent geluid en vertalen naar mogelijke consequenties voor het windpark.
- In aanbesteding meenemen: dimmen rode lampen bij helder weer.

Volgende bijeenkomst:

Woensdag 7 april 2021 om 19.00 uur, online

Sluiting onder dankzegging om 21.15 uur.

ACTIEPUNTEN DIALOOGTAFEL WINDPARK HOLTUM-NOORD

	Bijeenkomst	Actiepunt	Wie
1	8-3-2021	Actiepunten containerhaven nakijken en oppakken	Dhr. Duivenvoorden
2	8-3-2021	Nagaan of en wat de metaalachtige klik is als de motor op de rem gaat en documentatie hierop nalezen	Dhr. Duivenvoorden
3	8-3-2021	Maatwerkvoorschrift vertalen naar praktijk (specifiek: nachtelijke uren mogen niet zwaarder worden belast om uit te komen op goed gemiddelde)	Dhr. Duivenvoorden
4	8-3-2021	Informeren naar status overlast-app van Arcadis	Dhr. Duivenvoorden
5	8-3-2021	Hoe omgaan met geluidsmetingen en overlast?	Allen
6	8-3-2021	Dimmen rode lampen bij helder weer meenemen in aanbesteding	Dhr. Duivenvoorden
7	8-3-2021	Bij Windpark Groningen informeren of/hoe aanspreekpunt tijdens operationele fase is geregeld	Dhr. Duivenvoorden
8	8-3-2021	Proefberekening direct omwonenden regeling	Dhr. Rietveld
9	8-3-2021	Aanleveren gemeentelijke gegevens omwonenden	Dhr. Germann/Dhr. Rietveld
10	8-3-2021	Verzoek om te investeren in de dorpen overbrengen richting politiek	Dhr. Germann
11	8-3-2021	Tekst bericht over communicatie/verslagen dialoogtafel op website in Born Actueel toesturen aan dhr. Den Hollander	Mw. Roorda-Knape
1	10-2-2021	Benaderen Ton van Keulen en vertegenwoordiger vanuit Schipperskerk voor deelname aan dialoogtafel	Dhr. Rietveld
2	10-2-2021	Informatie over hoe overlast betreffende geluid, slagschaduw en verlichting te beperken	Dhr. Duivenvoorden
3	10-2-2021	Informatiefilmpje over bouwen Windpark opzoeken en kortsluiten met dhr. Duivenvoorden / opzoeken of ENGIE zelf over informatiefilmpje beschikt	Dhr. Rietveld/dhr. Duivenvoorden
4	10-2-2021	Welke communicatiemiddelen zijn er en welke worden wanneer ingezet richting achterban?	Mw. Roorda-Knape
5	10-2-2021	Punten t.a.v. overlast en omgevingsfonds agenderen	Mw. Roorda-Knape
6	10-2-2021	Samenvatting verslagen inz. invulling omgevingsfonds (ideeën, cirkels, achtergrondinfo) verstrekken aan dhr. Rietveld	Mw. Roorda-Knape
7	10-2-2021	Laatste versie profijtplan publiceren op website c.q. datum/versie aanpassen	Dhr. Duivenvoorden
8	10-2-2021	Afspraken omgevingsfonds Windpark Nijmegen inbrengen volgende dialoogtafel	Dhr. Duivenvoorden